

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.20.204/2018/4. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Szabó Balázs Gábor ügyvéd ügyintézője mellett eljáró Dr. Szabó Balázs Gábor Ügyvédi Iroda (cím) által képviselt felperes neve (cím) felperesnek - a dr. Bugya József ügyvéd ügyintézője mellett eljáró Bugya Ügyvédi Iroda (cím) által képviselt **I.rendű alperes neve** (cím) I. rendű és a személyesen eljáró II.rendű alperes neve (cím) II. rendű alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránti perében a Miskolci Törvényszék 10.P.21.026/2017/19. sorszámu ítélete ellen a felperes által 20. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az I. rendű alperesnek 1 350 (ezerháromszázötven) forint általános forgalmi adót tartalmazó 6 350 (hatezer-háromszázötven) forint másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

Az I. rendű alperes mint hitelező, a felperes, valamint a II. rendű alperes mint adós és adóstárs 2008. május hó 27. napján kölcsönszerződést kötöttek, amely alapján az I. rendű alperes 6 720 000 forint összegű CHF-ban nyilvántartott kölcsönt folyósított a felperesnek és a II. rendű alperesnek.

A szerződés 4. pontjának első bekezdése szerint a kölcsön folyósításának feltétele, hogy az adós a kölcsön visszafizetésére irányuló közjegyző előtt tett, a közvetlen bírósági végrehajtás lehetőségére vonatkozó rendelkezést tartalmazó egyoldalú kötelezettségvállalást a bankhoz benyújtsa. A közokiratba foglalás költsége az adóst terheli. Az adós tudomásul veszi, hogy a terhére fennálló kölcsön- és járuléktartozás tekintetében a banknál vezetett számlái és a bank vonatkozó bizonylatai alapján készített, közjegyzői okiratba foglalt, bank részéről tett nyilatkozatot, vagy közjegyzői tanúsítványt elfogadja a terhére fennálló kölcsön és járuléktartozás közokirati tanúsításaként, továbbá az adós aláveti magát annak, hogy a terhére fennálló kölcsön és egyéb járuléktartozás mértékét, esetleges végrehajtási eljárás kezdeményezésének esetére is, a bank felkérésére a fenti módon közjegyző tanúsítsa.

A felperes és a II. rendű alperes a szerződés szerinti tartalommal 2008. május hó 28. napján dr. **M. É. sz.-i** közjegyző előtt közjegyzői okiratba foglalt egyoldalú kötelezettségvállaló nyilatkozatot tettek, amelyet a közjegyző K31022-0/303/2008/3/0. ügyszám alatt foglalt közokiratba.

A felperes keresetében a kölcsönszerződés 4. pontja érvénytelenségének megállapítását kérte arra hivatkozással, hogy az tisztességtelen, erre tekintettel a szerződés e részben semmis. A felperes keresetének jogalapját a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 209/A. § (2) bekezdésében írtakra, valamint a 18/1999. (II.5.) Kormányrendelet (a továbbiakban: Rendelet) 1. § (1) bekezdés b) és j) pontjában, valamint 2. § d) pontjában írtakra alapította.

Álláspontja szerint a vitatott szerződési rendelkezés megfordítja a bizonyítási terhet, továbbá a bank önkényes értelmezésre ad lehetőséget a vonatkozásban, hogy az adós részéről a szerződésszerű teljesítés megtörtént-e avagy sem. Hivatkozott arra is, hogy a támadott szerződési rendelkezéssel megsértésre kerül a Hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 51. § (1) bekezdésében szabályozott banktitok megtartására vonatkozó rendelkezés, hiszen a közjegyzőnek a ténytanúsítvány elkészítéséhez be kell tekinteni az alperes nyilvántartásaiba. Kiemelte, hogy a Hpt. 51. § (1) bekezdés c) pontja csak a lejárt követelés érvényesítéséhez szükséges mértékben ad felmentést a pénzügyi intézet számára a banktitok megőrzésének kötelezettsége alól, a támadott kikötéssel azonban abban az esetben is biztosítja a nyilvántartásaiba való betekintést a közjegyző számára a bank, amikor a tartozás nem lejárt.

Az I. rendű alperes érdemi ellenkérelmében a felperes keresetének elutasítását és perköltségben marasztalását kérte.

Állította, hogy a Rendelet 1. § (1) bekezdés b) pontja a felek jogvitájában nem bír relevanciával, mert a jogszabályi tilalom az I. rendű alperes saját teljesítésére vonatkozik, ez pedig a támadott rendelkezés tekintetében fel sem merül. A Rendelet 1. § (1) bekezdés j) pontja körében a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) 21. § (1) bekezdésében és 23/C. § (1) bekezdésében foglaltak, valamint felhívta a Közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény (a továbbiakban: Kjtv.) 112. §, valamint 136. § (1) bekezdés e) és g) pontjában, valamint a 142. § (1) - (3) bekezdéseiben foglaltak felhívásával állította, hogy a szerződési kikötés a bizonyítási terhet nem fordítja meg. A Rendelet 2. § d) pontjára való hivatkozás kapcsán kiemelte, hogy e körben a felperes tényelőadást nem tett, azonban a felperes által vitatott mondat nem is a szerződés egyoldalú módosításáról szól.

A banktitok megsértésére vonatkozó felperesi hivatkozás kapcsán utalt a szerződés részévé váló általános szerződési feltétel 15.5. pontjára, amelyben az ügyfél felhatalmazta a bankot, hogy a kölcsönszerződésből eredő követelések érvényesítése érdekében a kölcsönszerződéssel kapcsolatos bármely információt olyan harmadik fél tudomására hozzon, aki részt vesz a követelések érvényesítésében.

A II. rendű alperes nyilatkozatot nem tett.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az I. rendű alperesnek 12 700 forint perköltséget.

A felperes kereseti tényelőadásából és az eljárás során tett nyilatkozataiból a megállapította, hogy a kereseti kérelme, vagyis az érvénytelenség megállapítása a 4. pont első bekezdésének harmadik mondatára vonatkozott.

A Kúria Gfv.VII.30.327/2017/4. számú eseti döntésében megfogalmazottak alapján utalt az I. rendű alperest a kölcsönszerződés megkötésekor hatályban volt, a Hitelintézetek és a pénzügyi vállalkozások éves beszámoló készítési és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól szóló 198/1996. (XII.22.) Kormányrendelet, majd a 2001. január hó 1. napján az e rendelet helyébe lépett, azonos című 250/2000. (XII.24.) Kormányrendelet előírásai értelmében terhelő nyilvántartás vezetésére, valamint a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete felé az I. rendű alperest az

52/2005. (XII.28.) PM rendelet szabályai szerint terhelő jelentéstételi kötelezettségre. Utalt arra, hogy a Hpt. 206. § (1) bekezdése szerint elkészített, és az ügyfélnek megküldött írásbeli kimutatást a Hpt. 206. § (2) bekezdése értelmében - az üzletszabályzat vagy szerződés eltérő rendelkezése hiányában - elfogadottnak kell tekinteni, ha az ügyfél a kézbesítéstől számított 60 napon belül írásban nem emel kifogást.

Rögzítette, hogy a keresettel támadott kikötés nem minősül tartozáselismerésnek, mivel nem már fennálló, összegszerűen meghatározott követelés tekintetében tették, az joghatályos joglemondásként sem értékelhető. Ennek megfelelően, ha az I. rendű alperes a szerződésből eredő követelését a felperessel szemben peres úton kívánja érvényesíteni, a perben a Polgári Perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 164. § (1) bekezdése értelmében őt terheli annak bizonyítása, hogy a szerződés milyen tartalommal jött létre, ennek alapján milyen összeget folyósított a felperes részére, a felperes mennyit teljesített és ennek eredményeként mekkora a felperes fennálló tartozása. Tényállításai nyilvánvalóan a saját nyilvántartásán alapulnak, vita esetén azonban az I. rendű alperesnek a perben a nyilvántartás elszámolási elveit, módszereit és adatait be kell mutatni, számításait le kell vezetni. Ha a felperes ezt vitatja, ellenbizonyítással élhet. A bizonyítási teher alakulását, a bizonyítási eljárás lefolytatását így a szerződés e rendelkezése nem befolyásolja.

A Vht. szerződéskötés idején hatályos 21. § (1) bekezdése, illetve a jelenleg hatályos 23/C. § (1) bekezdésében írtakra utalva kimondta, hogy a közokiratba foglalt kölcsön-szerződés, egyoldalú kötelezettségvállalás alapján az adós tartozásának már lejárt részleteire minden további feltétel nélkül, a szerződés felmondása esetén a teljes tartozás összegére pedig akkor van helye végrehajtási záradék kibocsátásának, ha a végrehajtást kérő az adós szerződésszegése miatt szintén közokiratba foglalt jog-nyilatkozattal felmondta a szerződést. Az azonban a végrehajtási záradék kiállítására irányuló kérelem elbírálása során érdemben nem vizsgálható, hogy a szerződésszegés valóban bekövetkezett-e, és így az emiatt közölt felmondás jogszerű-e. A felmondás tényét, valamint a végrehajtást kérő nyilvántartásai szerint fennálló tartozás aktuális összegét a végrehajtást kérő egyoldalú nyilatkozata alapján rögzítő, a Kjtv. 111. §-ában szabályozott közjegyzői okirat nem ügyleti okirat, hanem jogi jelentőségű tényeket rögzítő ténytanúsító okirat (közjegyzői tanúsítvány). Az ilyen okirat kiállítását a végrehajtást kérő akkor is kérheti a közjegyzőtől, ha erről az adóssal kötött szerződésben előzetesen külön nem rendelkeztek. A közjegyzői ténytanúsítvány kiállítását és a végrehajtási záradék kibocsátását tehát a végrehajtást kérő e szerződéses kikötés hiányában is ugyanilyen módon és tartalommal kérhetné.

Ha végrehajtási záradék kiállítására sor kerül, az adós a tartozását valóban csak a Pp. 369. §-a szerinti végrehajtás megszüntetése, illetve korlátozása iránti perben vitathatja. Ez azonban a végrehajtási záradék és a közjegyzői tanúsítvány jogintézményére vonatkozó, a fentiekben ismertetett szabályokból következik. A bizonyítási teher a végrehajtás megszüntetése, illetve korlátozása iránti perben is a Pp. 164. § (1) bekezdésének megfelelően alakul

Nem találta megállapíthatónak a szerződési feltétel tisztességtelenségét a Rendelet 1. § (1) bekezdés b) pontja alapján sem, mivel annak alapján az a kikötés tisztességtelen, amely a fogyasztóval szerződő felet, jelen ügyben az I. rendű alperest arra jogosítja, hogy a saját teljesítése szerződésnek megfelelőségét maga állapítsa meg.

Indokolása szerint a Rendelet 2. § d) pontjában foglaltak megsértése fel sem merülhet, hiszen ez a szerződési rendelkezés nem az egyoldalú szerződésmódosításról rendelkezik, a felhívott jogszabályhely pedig az egyoldalú szerződésmódosítás meghatározott, alapos ok nélküli lehetőségét biztosító rendelkezéseket tekinti tisztességtelennek ellenkező bizonyításig.

Nem találta megalapozottnak a felperes Hpt. 51. § (1) bekezdés c) pontjára való hivatkozását sem, hiszen az egyéb jogági jogszabályok megsértése csak akkor eredményez érvénytelenséget, ha jogszabályok következményként ezt kifejezetten előírja. Márpedig a Hpt., mint egyéb jogági, a pénzügy jogágába tartozó jogszabály ilyen jogkövetkezmény a Hpt. 51. § (1) bekezdésében írtak megsértéséhez nem fűz, ezért a szerződés érvénytelensége ez okból sem állapítható meg. Osztotta az I. rendű alperes által e körben hivatkozottakat.

A Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest a pernyertes I. rendű alperes részére a perrel összefüggésben felmerült, a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (3) bekezdése alapján megállapított mértékű az ügyvédi munkadíjból álló perköltségét megfizetésére

A felperes fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereseti kérelemnek helyt adó határozat meghozatalát, továbbá az alperes perköltségben való marasztalását, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Állította, hogy az elsőfokú bíróság megsértette a Pp. 221. § (3) bekezdésében írtakat, mivel az ítélet indoklása formális, az érvénytelenséget illetően csupán egy mondatos indoklása van, a felperes érvénytelenségre vonatkozó állításainak tételes cáfolatát jogszabályi hivatkozással alátámasztottan nem tartalmazza. Továbbra is állította, hogy a felek közötti kölcsönszerződés 4. pontjának általa idézett rendelkezése tisztességtelen, mivel az 18/1999. (II.5.) Kormányrendelet 1. § (1) bekezdésének j) és b) pontjába ütközik. E körben szó szerint ismételte meg a keresetében, illetőleg az első fokú eljárásban előadottakat. Továbbra is állította, hogy a szerződés ezen rendelkezése Hpt. 51. § (1) bekezdésébe ütközik, banktitkot sért.

Az I. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a felperes másodfokú perköltségben való marasztalását kérte. Hivatkozott a Kúria 1/2018. számú gazdasági elvi határozatában foglaltakra.

A II. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

Az ítélet tábla a fellebbezést a Pp. 256/A. § (1) bekezdés f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A fellebbezés nem alapos.

Az ítélet tábla elsődlegesen a felperes hatályon kívül helyezése iránt előterjesztett másodlagos fellebbezési kérelmét vizsgálta, figyelemmel arra, hogy annak megalapozottsága esetén a fellebbezés egyéb hivatkozásainak elbírálása nem szükséges. Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság eljárása során lényeges eljárási szabálysértés nem történt, az elsőfokú bíróság a tényállást a döntéshez szükséges mértékben feltárta, az ítélet hatályon kívül helyezésének indokai sem a Pp. 252. § (2), sem (3) bekezdése alapján nem állnak fenn.

A felperes megalapozatlanul hivatkozott a Pp. 221. § (3) bekezdésének megsértésére, hiszen ezen rendelkezés az ún. rövidített indokolás tartalmára vonatkozik, az elsőfokú bíróság ugyanakkor ítéletét az általános szabályok szerint indokolta. Az ítélet indoklásában a Pp. 221. § (1) bekezdésének megfelelően rögzítette az általa megállapított tényállást, hivatkozott az ítélet alapjául szolgáló jogszabályokra, és ezek alapján részletesen kifejtette, hogy a felperes keresetében foglalt hivatkozások miért nem tekinthetők megalapozottnak. A felperes szerződés részleges érvénytelenségére irányuló kereseti kérelme megalapozatlanságának indokait több oldalon keresztül részletezte, a felperes fellebbezésében e körben előadottak teljes mértékben iratellenesek.

Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletében elfoglalt jogi indokolással teljeskörűen egyetértett, azt a megismételni nem kívánja, különös tekintettel arra, hogy az megegyezik a bíróságok számára iránymutatásul szolgáló, a Kúria által 1/2018. számon közzétett gazdasági elvi döntésben foglaltakkal.

A felperes keresetében a szerződés 4. pontja általa megjelölt rendelkezései tisztességtelenségének megállapítását kérte, azonban ezen kérelme részben ellentétben állt a kereset indokaival, egyáltalán nem adta indokát annak, hogy a 4. pont első két mondata álláspontja szerint miért tisztességtelen, ezért az elsőfokú bíróság helytállóan tekintette akként, hogy keresete csak az indokolással érintett részek tisztességtelenségének megállapítására irányul, ezt egyébként a felperes fellebbezésében nem is sérelmezte. Megjegyzi az ítélet tábla, hogy nem tekinthető tisztességtelenségnek a szerződés azon kikötése, amely a folyósítás feltételeként írja elő az adós közjegyzői okiratba foglalt egyoldalú kötelezettségvállalást tartalmazó nyilatkozatának benyújtását a bank részére, hiszen az nem más, mint az adós fogyasztó által már ismert, általa magánokiratban már vállalt kötelezettségvállalás közvetlen végrehajtást lehetővé tévő formába öntése. A végrehajtást közvetlenül, peres út igénybevétele nélküli szabályozás pedig a Kúria 1/2018. gazdasági elvi határozatában kifejtettek szerint sem tisztességtelen.

A felperes a szerződés részét képező ÁSZF 15.5 pontjában kifejezetten felhatalmazta a bankot, hogy a követelés érvényesítése érdekében a szerződéssel kapcsolatos bármely információt, így akár tartozásának fennálló összegét is harmadik fél tudomására hozza. A felperes tehát a szerződési szabadság körében, saját akaratlehatározásából megadta a hozzájárulást ezen adatok kiadására, az ÁSZF ezen rendelkezését nem támadta. Erre tekintettel az alperes a Hpt. 51. § rendelkezéseitől függetlenül is jogosult a követelés érvényesítése során a közjegyző részére a banktitoknak minősülő adatok kiadására.

A felperes fellebbezésében csupán a keresetében és az elsőfokú eljárás során már előadott hivatkozásait tartotta fenn a változtatás nélkül, az arra vonatkozó jogi indokokat az elsőfokú bíróság ítélete kimerítően tartalmazza, az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét annak helyes jogi indokai alapján hagyta helyben a Pp. 254. § (3) bekezdése aszerint.

A felperes fellebbezése eredményre nem vezetett, ezért a Pp. 78. § (1) alapján köteles viselni saját másodfokú eljárással felmerült költségeit, valamint köteles megfizetni az alperesek költségeit is. A másodrendű alperesnek költsége nem merült fel, az I. rendű alperes vonatkozásában az ítélet tábla az alperesi jogi képviselőt a 32/2003. (VIII.22) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdés szerinti 5 000 forint + általános forgalmi adó összeg megfizetésére kötelezte a felperest.

Debrecen, 2018. május 16.

Dr. Csiki Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Gárdosi Judit s.k. előadó bíró, Dr. Veszprémy Zoltán s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

- kiadó -